

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתנב

ערב שבת קודש
פרשת וישלח
י"ב בכסלו ה'תשע"א

יוצא לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

שבהם הקפידו לטבול: "חסידי נהגים לטבול לפני תפילת שחרית די"ט כסלו, כמנהג המקובל מחסידים הראשונים בשם מורנו הבעש"ט, שבערב שבת ובערב יום-טוב, כמו גם בשבת ויום-טוב שחרית טובלים במקווה"⁵².
אין אומרים תחנון'.

(52) סה"ש תש"ב עמ' 19. הובא בספר-המנהגים.

שהזמן-גרמא, ולכל לראש ב'לשון הרב' שכתחילת לוח 'היום יום' (במעלת יום י"ט בכסלו. ואפשר למצוא בו שייכות לכל יום, גם כשאין הקביעות מתאימה, ובפרט כאשר יהיו 'מונחים בזה')⁵¹.
שחרית: בעבר, כשעדיין לא התפשט המנהג לטבול במקווה בכל יום, היה י"ט כסלו מהימים

(51) שיחת ליל י"ט בכסלו תשמ"ט ס"ב (תורת-מנחם - התוועדות 'ח"ב עמ' 4), ועיי"ש במעלת לוח זה בכלל. ואכן רבים מאנ"ש נהגים ללמדו כסדרו מידי יום ביומו (וידוע שהרבי הקפיד שידעו אותו), בציבור או ביחידות, ולסיימו ולהתחילו מחדש היום.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ב בכסלו ה'תשע"א – י"ט בכסלו ה'תשע"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ב בכסלו	הלי טומאת צרעת פרק ה-ו.	הלי חגיגה פרק ג.	מ"ע קיב.
ש"ק	י"ג בכסלו	פרק ח-י.	הלי בכורות.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קי.
א'	י"ד בכסלו	פרק יא-יג.	פרק ב.	מ"ע קיא.
ב'	ט"ו בכסלו	פרק יד-טז.	פרק ג.	מ"ע קב. קג.
ג'	ט"ז בכסלו	הלי מטמאי משכב ומושב.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ד.	מ"ע צט.
ד'	י"ז בכסלו	פרק ז-ו.	פרק ה.	מ"ע ק.
ה'	י"ח בכסלו	פרק ז-ט.	פרק ו.	מ"ע קו.
ו'	י"ט בכסלו	פרק י-יב.	פרק ז.	מ"ע קד.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר**	זמן זריחה	זמן זריחה	זמן זריחה	זמן זריחה	זמן זריחה	זמן זריחה	זמן זריחה	זמן זריחה	זמן זריחה
ו', י"ב בכסלו	4:10	4:57	5:19	6:20	8:47	11:26	11:56	4:39.0	4.39.0	5.05
ש"ק, י"ג בכסלו	4:11	4:58	5:20	6:21	8:48	11:26	11:56	4:38.6	4.38.6	5.04
א', י"ד בכסלו	4:11	4:59	5:21	6:22	8:49	11:26	11:56	4:38.2	4.38.2	5.04
ב', ט"ו בכסלו	4:12	5:00	5:22	6:23	8:49	11:27	11:57	4:37.8	4.37.8	5.04
ג', ט"ז בכסלו	4:13	5:01	5:23	6:24	8:50	11:27	11:57	4:37.5	4.37.5	5.03
ד', י"ז בכסלו	4:14	5:01	5:23	6:25	8:50	11:27	11:57	4:37.2	4.37.2	5.03
ה', י"ח בכסלו	4:14	5:02	5:24	6:26	8:51	11:28	11:58	4:36.9	4.36.9	5.03
ו', י"ט בכסלו	4:15	5:03	5:25	6:27	8:52	11:28	11:58	4:36.6	4.36.6	5.03

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
וישלח	4:03	5:16	4:17	5:18	4:06	5:16	4:21	5:20
וישב	4:00	5:15	4:14	5:16	4:04	5:14	4:19	5:18

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מז"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org

ומתוך התלהבות חיות ואור³⁷.
 חלוקת הש"ס:

עצם עניין חלוקת הש"ס הוא מנהג קדום בישראל, ובלשון כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע³⁸: "המנהג הקדום בתפוצות ישראל לגמור כל הש"ס בכל שנה ושנה בכל עיר ועיר, ובמקום שאפשר - בכל בית-כנסת ובית-מדרש על-ידי חלוקת המסכתות". וידועה השתדלות כ"ק אדמו"ר הזקן בזה, וזה לשונו³⁹: לגמור כל הש"ס⁴⁰ בכל שנה ושנה ובכל עיר ועיר לחלק המסכתות על-פי הגורל או ברצון, ועיר שיש בה מנינים הרבה - יגמרו בכל מניין ומניין, ואם איזה מניין קטן מהכיל - יצרפו אליהם אנשים מאיזה מניין גדול, בכל ישונה, חוק ולא יעבור".

כל אחד ישתתף בזה על-ידי לקיחת מסכת אחת. ומה טוב, באם הדבר ביכולתו, לקחת שתי מסכתות או יותר⁴¹. כדאי וראוי שההתחייבות על לימוד המסכת תבוא בכתב, וליתן הכתב בידי אחר, שהרי רואים שזה פועל תוספת כוח וזירוז גם אם יהיו קשיים בדבר, בידוע שיכולים לשאול ולברר אצלו האם אמנם קיים את הבטחתו⁴².

אדמו"ר המהר"ש כותב: "ולכל הפחות צריך כל אחד ללמוד מסכת גמרא בשנה"⁴³.
 על-פי זה נהגו מאז לסדר חלוקת הש"ס ביום חג הגאולה י"ט כסלו. משנת תרס"ג ואילך, מפני אפס הפנאי בי"ט כסלו, הנהיגו בליובאוויטש חלוקת הש"ס בכ"ד טבת - יום ההילולא של רבינו הזקן, ומשנת תשי"ג שוב נקבע המנהג דחלוקת הש"ס [על-ידי הרבין] - לי"ט כסלו⁴⁴.

כשהיה כ"ק אדמו"ר מהורש"ב בזמן חלוקת הש"ס

בחור"ל, היה מודיע במברק איזו מסכת הוא לוקח⁴⁵.
 בחלוקת הש"ס יש כמה עניינים⁴⁶:

א) תלמוד תורה של המסכתא אשר לקח לחלקו.
 ב) לימוד המסכתא בתור חלק מלימוד כל הש"ס. ג) כאילו לומד (בשותפות) את כל הש"ס כולו. ד) נחשב כלימוד בעשרה ויותר. ה) מקנה ומזכה לכל אחד ואחד מהמשתתפים חלק בלימודו.

"בטח ידביקו כותלי בית-הכנסת רשימת המשתתפים בחלוקת הש"ס, ויהיה לחיזוק ולזיכרון טוב בהיכל ה', והוא מנהג ליובאוויטש"⁴⁷.

ואותם הנמצאים במקום אשר, מאיזו סיבה שתהיה, הוא "קטן מהכיל" לחלק כל הש"ס - מצטרפים לחלוקת הש"ס הנעשית בבית מדרשו של הרבי ע"י "מחנה ישראל"⁴⁸.

שיעורי תורה: "לשאלתו מה ילמוד בהמעת-לעת דיום הבהיר... י"ט כסלו... מובן שהלימוד צריך להיות בתורתו של בעל השמחה והגאולה, זאת אומרת, תורת חסידות חב"ד, אם בספריו (כמו ספר התניא, תורה אור ולקוטי תורה) או (ביחד עם הביאורים שנתוספו) במאמרים ושיחות של רבותינו נשיאינו"⁴⁹.

בסיום התוועדות י"ט כסלו תשי"ב, קודם ברכת המזון, ציווה הרבי להכריז "שמי שלא סיים עדיין את התניא - ... יסיימו. ולבסוף הוסיף, שלאור דווקא כעת, אך שלא יפסיקו בין 'חתן תורה' לחתן בראשית"⁵⁰.

ביום י"ט בכסלו מתחילים ללמוד שוב שיעורי לימוד התניא (והפעם - לשנה מעוברת), מתחילת הספר, כפי שנחלקו לימי השנה על-ידי כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע.

תחילת הלימוד היום צריכה להיות בעניינים

45) ס' ליובאוויטש וחייליה עמ' 45.

46) מכתב בטה"ש שם עמ' 497.

47) ממכתב בטה"ש תשנ"ב עמ' 496. 'בית חיינו', גיליון 117 עמ' 29.

48) ספר-המנהגים שם.

49) אג"ק ח"כ עמ' סא.

50) תורת מנחם כרך ד, עמ' 200. וכנראה הפירוש, שמיד אחר שסיימו, גם יתחילו מחדש (ולכאורה גם בזמן המקורי של הסיום, ח"י כסלו, שידך להתחיל, אף שטרם הגיע זמנו

- כמו בשמ"ת שמתחילים לקרוא 'בראשית'!). וראה הגירסא שבתורת מנחם - התוועדות תשי"ב ח"א עמ' 200.

37) אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו חכ"ב עמ' שע.

38) אג"ק שלו ח"י עמ' סא-סב.

39) אגה"ק ד"ה 'הוכח תוכיח', שבסוף ס' התניא.

40) נוהגין לחלק "כל הש"ס כולו" גם המסכתות שאין בהן גמרא (כמו זרעים וטהרות), וגם תמיד ומידות (אף שאין אלא סיפור דברים) - סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 487 הערה 114.

41) שם עמ' 491.

42) שם עמ' 490.

43) היום-יום י"ח אדר"ב, ובעניינינו, סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 499.

44) סה"ש שם עמ' 492. ובמקור: 'תורת-מנחם - התוועדות' תשי"ג ח"א (ז) עמ' 216.

יעקב הדגיש את מעלת העבודה בזיכור ה"חמור"

אם האופן הנעלה בגאולה הוא "זכו - עם ענני שמיא", מדוע לא ביטא יעקב את מוכנותו לגאולה בעניין הקשור ל"ענן"? • ומה ההבדל בין השימוש בחמור שנאמר באברהם, במשה ובמשיח? • זיכור החומר באופן שיוכל להתאחד עם הקדושה החל בשלבים • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

יעקב לאמר וגו'⁶, כפי שממשיך רבינו הזקן לבאר, שהן אמת שיעקב מצדו השלים את כל ענייניו, אבל עשו, עדיין "הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו"⁷ לעשות מלחמה, היינו, שעבודתו של יעקב לא פעלה עדיין שבירת ("עס האָט נאָך ניט דורכגעבראַכן") חומר (חומריות וגסות) העולם, שמשיח יוכל כבר לבוא למטה מעשרה טפחים.

ב. ואינו מוכן: למה רמז יעקב את הגאולה העתידה בעניין ה"חמור" דווקא?
הרי איתא בגמרא⁸: "כתיב⁹ וארו עם ענני שמיא גו', וכתיב עני ורוכב על חמור¹⁰ - זכו, עם ענני שמיא,

- (6) שם לב, ז.
- (7) מכאן עד סוף ס"ז - הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באדיית), ונדפס בלק"ש ח"א ע' 70 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, ועוד כמה פרטים מהנחה בלתי מוגה (ע"פ סרטי-הקלטה).
- (8) סנהדרין צח, א.
- (9) דניאל ז, יג.
- (10) שהרי זה שני הפכים - כפירוש רש"י (סנהדרין שם) "שעם ענני שמיא כבר אינשי אתי", היינו, "במהירות", וא"כ, אין זה יכול להיות באופן ד"עני ורוכב על חמור", "כעני הבא על חמורו בצלוח" (מהנחה בלתי מוגה).

א. [.] על-פי זה יוכן גם מה שכתוב בפרשת השבוע דאזלינן מיניה, פרשת וישלח: "וישלח יעקב מלאכים גו' אל עשו", וצוה להם להודיעו "ויהי לי שור וחמור גו"¹¹, ואיתא במדרש: "חמור זה מלך המשיח, שנאמר¹² עני ורוכב על חמור". והעניין בזה:

רבינו הזקן, בעל השמחה, מבאר בתורה אור¹³, שיעקב שלח להודיע לעשו, שלאחרי עבודתו עשרים שנה בבית לבן, השלים את עבודתו בשלימות, ומצדו יכול להיות כבר "ויבוא יעקב שלם"¹⁴, יחד עם כללות העולם, באופן שיתוקן חטא עץ הדעת להיות כמו שהיה קודם החטא, ובהוספה על זה.

וזהו שאמר יעקב "ויהי לי . חמור" - שמצדו ישנו כבר העניין של "עני ורוכב על חמור"; אצלו יש כבר משיח!
אלא שלאחרי זה הגה "וישובו המלאכים אל

- (1) לב, ד"ו.
- (2) ב"ר פ"ע, ה, ו.
- (3) זכריה ט, ט.
- (4) ר"פ וישלח.
- (5) שם לג, יח.

אבותינו - מהבעש"ט - יהיו בעזרכם. קבלו עליכם ללמוד דא"ח כאמת, וחיי. היהרו מאוד ביום הזה כי קדוש הוא. לחיים ולברכה!¹⁵
נוהגים לנגן (=לזמר) בחג הגאולה את הניגון הידוע על הפסוקים "פרה בשלום נפשי"¹⁶. בתקופות שונות¹⁷ הורה הרבי לנגן ניגון זה בהתוועדות, ופעם אחת הורה לנגנו כבר בשבת מברכים חודש כסלו¹⁸. אף לסיום ההתוועדות בתקופת י"ט כסלו, לפעמים היה הרבי, בצאתו מהתוועדות (וגם בשבת-קודש הסמוכה וכדומה), מתחיל לשיר "פרה בשלום" או את סיום הניגון "ואני אבטח בך"¹⁹.

החלטות טובות: "בקביעות עתים לתורה הנגלית ודא"ח ברבים, וחזוק דרכי החסידות באהבת רעים"²⁰, וכן "בעבודת התפילה ואהבת ישראל"²¹, ו"בקיום המצוות באור והתלהבות, וכל זה - באופן דמוסיף והולך"²² בג' הקווים תורה עבודה וגמ"ח²³, בלימוד הרמב"ם, ג' פרקים ליום²⁴, לסייע גם בממונו למוסדות רבותינו נשיאינו²⁵, ולצאת ב"קריאה לכל אחב"י שליט"א אשר ליבם ער לקול ילד בוכה" - לפעולות נמרצות בהפצת התורה בכלל והפצת מעיינות החסידות²⁶ בפרט, הלימוד והמעשה גם יחד,

- (25) היום-יום ח"ב, ממכתב כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, י"ט כסלו תרפ"א. המכתב טרם נדפס לע"ע בסידרת אג"ק שלו, וראה שם ח"א עמ' קכב.
- (26) עד סוף המזמור - ספריה-הניגונים, ח"א ניגון נ"ה.
- (27) כנון: שיחת י"ט בכסלו תשכ"ב ס"ג, תשכ"ד ס"א, ש"פ מקץ תשכ"ד ס"א.
- (28) ראה שיחת ש"פ תולדות תשי"ד ס"א, ועוד.
- (29) ס' "חג החגים" (להרח"ח ר' מיכאל אהרן שי' זליגואן, ברוקלין תשנ"ט) עמ' 66.
- (30) "היום-יום" דהיום.
- (31) אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"י עמ' שכב, ח"ט עמ' שנד.
- (32) אג"ק ח"ב עמ' עו.
- (33) סה"ש תש"ח ח"א עמ' 182, תנש"א ח"א עמ' 191, ועוד. ומוכן ופשוט שבהתוועדות גופא צריך שיהיו ג' הקווים: תורה - לחוק מתורת רבותינו נשיאינו. עבודה, תפילה - באמירת 'לחיים' כאשר מברכים איש את רעהו. גמ"ח - לתת לצדקה, ולעודד איש את רעהו (סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 166. התוועדות תשמ"ט ח"ב עמ' 8).
- (34) סה"ש תנש"א עמ' 191.
- (35) אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' תקנ. ח"ב עמ' תעד.
- (36) תוצה - החל מה'תוצה' שבנפש, היינו שלימוד החסידות, בחינת היחידה' שבתורה שקשורה עם היחידה' שבנפש, חודר בכל מציאותו וכוחות נפשו (שיחת ש"פ וישלח תש"ו).

בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתב ותחתם"¹⁹. י"ט בכסלו נקרא על-ידי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ "חג החגים"²⁰. י"ט בכסלו הוא 'מתן תורה' דפנימיות התורה²¹. כיוון שי"ט בכסלו הוא 'ראש השנה לחסידות', ניתן עדיין להשלים בו כל מה שחסר עד אז²². יום-ההילולא: יום זה הוא יום ההסתלקות-הילולא של אדמו"ר רבי דובער, הרב המגיד ממזריטש נבג"מ זיע"א (בשנת תקל"ג, ומנוחתו-כבוד בעיר אניפולי)²³. התוועדות²⁴:

"הזקנים, הצעירים גם הנערים, עבדו את ה' וקבלו עליכם עול מלכותו יתברך. דעו כי ביום הזה כל

- (19) כמו בר"ה (ס' המנהגים עמ' 56) - התוועדות תשמ"ט ח"ב עמ' 4. הברכה - לוח היום-יום' דהיום.
- (20) סה"ש תש"ב עמ' 19 נמסר, שמנהג חסידי אדמו"ר היה לומר 'גוט יו"ט' לפני ואחרי מעריב, ובמשך כל המעל"ע די"ט בכסלו כשחסידי נפגשים.
- (21) אג"ק שלו ח"א עמ' ל. הקדמת 'היום יום'. נתבאר בלק"ש ח"ה עמ' 436, ח"ה עמ' 385.
- (22) ספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 483, ועיי"ש שגילוי למעלה מנגילו פנימיות התורה לע"ל.
- (23) לקוטישיחות ח"ב עמ' 468.
- (24) תולדותיו בס' רבי דובער - הרב המגיד ממזריטש, הוצאת קה"ת, תשל"ה.
- (25) בליבוואויטש היו עורכים סעודה (ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד עמ' עג. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' סט), וכן בבתי-כנסת חב"ד בכל מקום (אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה עמ' תמו) ובה אכלו 'שווארצע קאשע' - זכר למאכל אדה"ז בהיותו במאסר - ובבישול והכנת ה'קאשע' ראו זכות מיוחדת (ראה סה"ש תרח"ץ ס"ע 250).
- דבורנו נערכת התוועדות י"ט כסלו 'ברוב עם - הדרת מלך' ללא סעודה, וכהוראה לוועד כפר-ח"ד (אג"ק ח"ז עמ' קז): "במ"ש בהנוגע להסעודה, בכלל ראוי שבעיקר יהיה מיני מזונות, אלא שכיתור ממניין יטלו ידיהם לסעודה כדי שיוכלו לברך ברכת המזון בעשרה, משא"כ האורחים שלא תמיד נשארים... לברה"ז... נוסף על הקושי בנט"ל כדבע"י, ולמעשה אף הרבי לא היה נוטל ידיו: "משנת תש"א ואילך, בכל שנה ביום י"ט כסלו הכינו גבאי ביהכ"נ סעודה לכבוד יו"ט ואח"כ עלו (מי שזכה להיכנס) להתוועדות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע - **למזונות ומשקה** - אבל כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לא נטל ידיו לסעודה אחרי הני"ל, להוציא פעם אחת ב"ט כסלו תש"ב" (הרח"ח ר"ל שי' גרונר). מאידך, בכמה מקומות של ציבור אחב"י הספרדים שהורגלו בסעודות-מצווה גדולות מסודרות ואין חשש כהנ"ל, יש שהחזירו עטרה ליושנה.

לא זכו, עני ורוכב על חמור".

ועל-פי זה קשה יותר: עניין זה שיעקב היה מוכן לגאולה העתידה, היה מצד שלימות עבודתו – "זכו", ואם כן, למה רמו את משיח (לא בעניין של "ענן", אלא) בעניין "רוכב על חמור" דווקא?

ג. בפרקי דרבי אליעזר¹¹ איתא שהחמור שנאמר במשיח "עני ורוכב על חמור", הוא החמור שנאמר במשה רבינו, "וירכיבם על החמור"¹², והוא החמור שנאמר באברהם אבינו, "ויחבוש את חמורו"¹³.

והיינו¹⁴, שאברהם, משה ומשיח מהווים המשך של אותו עניין:

אברהם – התחיל "שני אלפים תורה"¹⁵, משה רבינו – קיבל את התורה מסיני ומסרה לכל ישראל¹⁶,

ואף שהפסוק "וירכיבם על החמור" נאמר לפני מתן-תורה, מכל מקום, נאמר זה בעניין יציאת מצרים שהוא הכנה למתן-תורה, כמו שכתוב¹⁷ "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה",

ותכלית מתן-תורה תתגלה על-ידי מלך המשיח.

ד. ואף-על-פי-כן ישנו חילוק בין השימוש של אברהם בחמור, והשימוש של משה, ועד לשימוש של משיח:

באברהם נאמר רק שהשתמש בחמור עבור העצים והמאכלת¹⁸; הוא בעצמו עם הנערים הלכו

רגלי, ורק את העצים והמאכלת – עניינים המסייעים לאדם – הניח על החמור.

במשה רבינו נאמר "ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור" – אשתו ובניו קרובים הרבה יותר לאדם מאשר עצים ומאכלת, שהרי אשתו היא "עזר"¹⁹ כנגדו²⁰, "כגופו דמיא"²¹, ו"ברא כרעא דאבוח"²², והרי ירך הוא חלק התחתון שבאדם עצמו.

ובמשיח נאמר "עני ורוכב על חמור", היינו, שמשיח עצמו יהיה רוכב על חמור.

ה. עניין השימוש ורכיבה על החמור הוא – שעל-ידי זה יכול האדם וענייניו לבוא למקום כזה, שמצד גבהו או ריחוקו, אי אפשר להגיע אליו ללא החמור.

וכן הוא גם בעניין רכיבה על החמור ברוחניות, – ש"חמור" מורה על "חומר", כפירוש הידוע של הבעל שם טוב²³ על הפסוק²⁴ "כי תראה חמור גר" –

היינו, שעל-ידי בירור וזיכוך החומריות והגשמיות, יכולים להגיע ולהתעלות למדריגה כזו שהנשמה מצד עצמה אינה יכולה להגיע לשם, כמו שכתוב²⁵ "ורב תבואות בכח שור"²⁶.

ו. בזמנו של אברהם אבינו – התחלת שני אלפים

מונחים ע"ג החמור (מהנחה בלתי מוגה).

19) כדאיתא בגמרא (יבמות טג, א) "אדם מביא חיטין חיטין

20) כוסס (בתמי)", אלא הוא זקוק ל"עזר כנגדו", האשה, שהיא עושה מהחטים מאכל אדם (מהנחה בלתי מוגה).

21) ברכות כד, א. ו"ש".

22) ראה עירובין ע, ריש ע"ב. יבמות ג, א (בתור"ה מקמי). כתובות צב, א (בפרש"י ד"ה כבעל). יונת אלם רפ"ב. הנסמן בשה"ש תרפ"ח ע' 16 הערה 39.

23) ראה תור שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סכ"א. ו"ש" (נעתק ב"הדיום יום" כח שבט).

24) משפטים כג, ה.

25) משלי יד, ד. וראה לקר"ת האזינו עה, ב.

26) והיינו, שמכלי הבט על כך שבהמה היא למטה ממין האדם, מ"מ, כיון ששרשה היא מבחי' ש"לפני מלך מלך

לכניישראל" (שלכן יש לבהמה כח – כפשוטו – יותר מאשר לאדם), הנה כאשר הבהמה מונהגת ע"י האדם, יכול האדם להגיע למקום כזה שלולי הבהמה אין בכחו להגיע לשם (מהנחה בלתי מוגה).

תכנון ההתועדויות ברוב עמ:

* יש להכין "תכנית מפורטת איך לנצל יום זה [י"ט בכסלו] להפצת המעיינות, ובאופן שיהיה רישומו ניכר במשך השבועות והחודשים שלאחרי זה, כיוון שנקרא ראש-השנה לחסידות ודרכי החסידות"⁷.

* "פשט המנהג, אשר עיקר ההתועדות די"ט כסלו הוא באור ליום כ' כסלו, כי הגאולה מהמאסר היתה בעת תפילת מנחה, שלוש שעות אחר זה היה בדירת מנגד בייסורים נפשיים וכו"⁸.

"בכל זה, הרי בכמה וכמה מקומות מתועדים גם באור לי"ט כסלו, וברכת חסידים עליהם תבוא.

"בכלל, שני אופנים בהתועדות:

"א) לסדרה במקומות רבים בעיר, בכדי שישתתפו גם אנשים כאלו אשר למקום אחר לא היו באים. ב) לאסוף כל המתועדים במקום אחד, אשר אז הנה – ברוב עם הדרת מלך, ההתועדות תהיה עם הזקנים והגדולים שבחבורה וכו'.

"– ריכזי הכמות, או עילוי האיכות, וידועה השקלא-ויטריא מי מהם עדיף...

"והצעתו בזה, אשר בלילה הראשון, אור לי"ט כסלו, יתועדו במקומות שונים" (ויודיעו שם אורות ההתועדות דלמחר). ולמחרתו, אור לכ' כסלו, יתאספו במקום אחד להתועדות..."¹⁰.

* כראי ונכון שכל אחד ואחד יערוך התועדות (ומה טוב – ג' התועדויות, "בתלת זימני הווי חזקה"

– אחת בעצמו ושתיים על-ידי שלוחיו, או שמשותף בעצמו בשלושתן כיוון שנערכות בזמנים שונים

– בליל י"ט בכסלו, ביום י"ט בכסלו, ובפרט קרוב לסימום ובאופן שיומשך גם בליל כ' בכסלו¹¹) – עם

7) אג"ק חט"ז עמ' קלב.

8) הגאולה הייתה לאחר חצות היום (בעת תפלת המנחה), ונמשכה בתוך הלילה דכ' בכסלו (לאחרי ג' השעות וכו' עד שהגיע לידית החסידים), ומטעם זה נהגו רבותינו נשיאנו לסדר ההתועדות די"ט בכסלו – באור לכ' בכסלו. ומכיוון שנהגו כן ברבים ובפריסום – הרי זו הוראה לרבים (ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 155, ו"ש). וראה התועדות תשמ"ט ח"ב עמ' 7.

9) בכל מקום ומקום האפשרי – ספר-השיחות תנש"א ח"א עמ' 178, תשנ"ב ח"א עמ' 166.

10) אג"ק ח"ה עמ' מח. ספר המנהגים עמ' 93.

11) ש"פ וישלח תנש"א.

עצמו (בכל עשר כוחות נפשו), עם בני ביתו, עם חבריו וידידיו וכו"ב – כדי להדגיש עוד יותר שכל אחד ואחד הוא גם משפיע, וכמו שכתוב (בשייכות להגאולה) "השיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם"¹².

* הצעות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לאחד מראשוני שלוחיו, בקשר לעריכת התועדות י"ט בכסלו בשיבה¹³:

לפרסם מראש את תאריך ההתועדות ואת סיבתה בקצרה בעיתונות הנקראת על-ידי יהודי המקום; להכין מבין התלמידים כאלו שיחזרו מאמר או על-כל-פנים ענין של דא"ח; וכן לסדר קבוצת מנגנים מהם בסדר מסודר, שבזה תהיה רוממות רוח לתלמידים, ובשח יעורר הדבר ביניהם גם 'קנאת סופרים', וכן יעשה את הרושם המתאים על אנשי העיר והסביבה¹⁴.

* אף במסודות לבנות הציע¹⁵, שינאמו על פרשת חגג גם אחדות מהתלמידות, אף שעל-פי הרוב מסייעים להן בעריכת הנאומים, כי חשובה ההשתתפות מצידן, וגם עצם הדבר שהן נואמות – ערך רב לו.

* מסיבות התועדות י"ט בכסלו שייכות גם לשבתות שלפניו ושלאחרי¹⁶.

יום שישי

חג הגאולה – י"ט בכסלו¹⁷

ביום זה לפנות ערב, יצא כ"ק אדמו"ר הזקן נבג"מ זיע"א לחירות מבית האסורים ממאסרו הראשון בפטרבורג בשנת תקנ"ט¹⁸.

מאחלים בלשון יחיד: "גוט יום-טוב – לשנה טובה

12) סה"ש תשנ"ב ח"א עמ' 166.

13) בעיר מרקש במרוקו, אג"ק ח"ח עמ' קמו.

14) בקשר לביקורת על הזמנת אישי ציבור שלעת-עתה אינם שומרי תורה ומצוות וכו' לאירועים כיו"ב – ראה תגובת הרבי שנדפסה ב'התקשרות' סוף גיליון יז.

15) אג"ק ח"ה עמ' קצח.

16) אג"ק ח"ד עמ' סו.

17) ביי"ט בכסלו, לבש כ"ק אדמו"ר בגדי שבת (יומן תשכ"ה אות קנו, 'כפר חב"ד' גיליון 692 עמ' 32.

18) פרשת היום ב'ספר התולדות – אדמו"ר הזקן', כך ג, תשמ"ו. מסמכים מקוריים בקובץ 'כרם חב"ד', גיליון 4, מכון 'אוהלי שם – ליובאוויטש' תשנ"ב.

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת וישלח

י"ג בכסלו

יום המישי,

ח"ג בכסלו

"לפני ראש-השנה של חסידות צריכים גם-כן [את] ההקדמות על-דרך [ההכנות וכו'] דימי הסליחות וחודש אלול¹." **הפסרה:** "חזון עובדיה... והיתה לה' המלוכה" (עובדיה פק א)².

יום ראשון,

י"ד בכסלו

מוצאי-שבת קודש

סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה: כל ליל מוצאי-שבת.

* יום חתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו עם הרבנית מרת חיה-מושאק ע"ה, בת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע - ביום ג' פרשת וישלח, י"ד בכסלו תרפ"ט, בעיר ורשה³.

מעלת היום, בלשון הרבי⁴: "בכלל, חתונה היא עניין כללי אצל איש פרטי. אולם אצלי, הרי היתה זו הדרך לכך שהוכנסתי לעניינים הכלליים... והרי זה היום בו נוצר הקשר שלי עמכם, יעזור השם-יתברך שנראה פרי טוב בעמלנו".

(1) ספר-המנהגים עמ' 92.

(2) ספר-המנהגים עמ' 32. לוח כולל-חב"ד.

(3) נכון הוא האיות של שם העיר אצל רבותינו נשיאינו פרטי העניינים דאז נלקטו בספר 'ימי מלך' (ח"א) פרק עשירי. וראה גם 'תורת מנחם - דרושי חתונה' (קה"ת, תש"ס) מאמרי החתונה, ומאמרי הרבי המיוסדים וכו' על המאמרים הנ"ל.

(4) תורת מנחם כרך י, עמ' 206. 'ימי מלך' שם עמ' 272.

היום - סיום לימוד ספר התניא בסדר הלימוד ד'חת"ת, כתקנת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע⁵. וכן נהגו לסיים את לימוד לוח 'היום יום'. וראה להלן. יש לסיים עד צאת הכוכבים של יום י"ט כסלו⁶, את המסכת שקיבל עליו כל אחד ואחד בחלוקת הש"ס אשתקד.

בתפילת מנחה אין אומרים תחנון⁷.

(5) וראה להלן הערה 50.

(6) שיחת ש"פ שמות תשי"ג, 'תורת מנחם - התועודיות' ח"ז עמ' 291. וראה גם סה"ש תש"ד עמ' 50, ש"יט כסלו הוא "שמחת תורה של פנימיות התורה", ובשמחת תורה "מסיימים ומתחילים את התורה".

לשאלה אודות אדם שלא יכול היה לסיים את המסכת דחלוקת הש"ס עד י"ט בכסלו, האם צריך להשלימה אחר-כך, והאם יש איזה עניין לסיים עד כ"ד בטבת [תאריך חלוקת הש"ס בשנים תרס"ג-תשי"ב, כמובא לקמן], ענה הרבי: "וכל ההקדס ישונת, כמובן" (נדפס ב'כפר חב"ד', גיליון 927 עמ' 21).

'לסיום' עצמו: בליובוויטש אמרו בסיום מסכת רק 'הדרן עלך' ושמות בני רב פפא, ותו לא, וסיימו בקדיש זרבנן רגיל (רשימת דברים להרב חיטריק ח"ד עמ' ריט). ובדורנו: הרב בנימין שי אלטהווי, כשהיה 'חיוב' בשנת אבולו על אביו הרב פנחס ע"ה, שאל את הרבי איזה קדיש לומר בסיום מסכת, והוסיף שראה בהתועדות של הרבי (כ"ד טבת תשי"ב, הפעם היחידה שנערך 'סיום' ממש בהתועדות, ולא רק שהרבי אמר 'הדרן') שהרב מאיר אשכנזי ע"ה אמר קדיש "של הגמרא" (= "בעלמא דהוא עתיד..."). וענה הרבי: "אצלי זה חידוש, מלבד הפעם הזאת לא ראיתי זאת מעולם" (תודה להרב מיכאל שי' זליגואן). וכן ל' הש"ך יו"ד סי' רמו ס"ק כז, וכ"מ באג"ק ח"ד עמ' שעה, עיי"ש.

וע"ע 'בית חיינו' גיליון 50 עמ' 4, ויש ליישב.

לגבי ההמשך, להעיר מהתועודיות תשמ"ה ח"ג עמ' 1700, שמשמע שאומרים את הבקשה "כשם שסיימת...".

האומרים את נוסח הקדיש שבגמ' (שאין בו 'ויצא פורקניה'), וכן את 'הערב נא' דשם, צריכים לתקן בהם בנוסחונ.

תורה, דהיינו, בהתחלת העבודה - לא היה יכול עדיין החומר והגשם להעלות את האדם עצמו, כיון שהגשם עצמו לא נעשה עדיין קדושה, כמבואר בריבוי מקומות²⁷ שהיתה עדיין הגזירה ד'בני רומי לא ירדו כו'²⁸; הפעולה היתה יכולה להיות רק בדברים המסייעים - עצים ומאכלת - שעל-ידי העבודה בכירור הגשם, יהיו הם באותו זמן מסייעים לקדושה.

אצל משה רבינו, נעשה על-ידי החומר עלייה בעניינים התחתונים של האדם עצמו - כיון

בחלקים התחתונים של האדם - אשתו (כגופו) ובניו (ברא כרעא דאבוה), ועד לכוחות הגלויים של הנשמה שירדו למטה והתלבשו בגוף. - ואילו בביאת המשיח יהיה נפעל עניין עמוק יותר - "עני ורוכב על חמור": אז תתגלה מעלת הגוף על הנשמה - "אשת חיל עטרת בעלה"³⁰, ואפילו בבחינות חיה יחידה שבנפש תהיה עלייה על-ידי בירור החומר.

בביאת המשיח יתגלה השרש האמיתי של יש הנברא, שהאמיתית דיש הנברא הוא יש האמיתי³¹,

בביאת המשיח תתגלה מעלת הגוף על הנשמה – "אשת חיל עטרת בעלה", ואפילו בבחינות חיה יחידה שבנפש תהיה עלייה על-ידי בירור החומר

ולכן, על-ידי בירור החומר, בירור יש הנברא - תהיה עלייה גם בעצם הנשמה.

א. [. .] זהו גם הרמז במאמר רז"ל "זכו - עם ענני שמיא, לא זכו - עני ורוכב על חמור":

"זכו" - על-ידי עבודה בדברים זכים ורוחניים, אזי יהיה "עם ענני שמיא", גילוי בדרך אור ישר, מלמעלה למטה; "לא זכו" - אם העבודה היא בעניינים שאינם מזוככים עדיין, היינו, עניינים גשמיים וחומריים, ויבררו ויזככו אותם, אזי יהיה הגילוי של "עני ורוכב על חמור", שעל-ידי ה"חמור" גיעו למקום כזה שהנשמה מצד עצמה אינה יכולה להגיע אליו.

וזהו שאמר יעקב "ויהי לי שור וחמור" - שמצד עבודתו עם לבן דווקא, לברר את הדברים הגשמיים והחומריים, מוכן הוא לגילוי היותר נעלה של "עני ורוכב על חמור".

ב. ובפרטיות יותר:

תוכן תירוץ הגמרא על הסתירה שבין שני

(27) ראה תר"מ חט"ו ע' 231. וש"נ.

(28) שמו"ר פ"ב, ג. תנחומא וארא טו.

(29) ראה זח"א קסא, ב ואילך. סד"ה ויצג את המקלות -

לח"צ - באוה"ת (ויצא רכג, ב).

(30) משלי יב, ד.

(31) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי בשלח מג, ג. ובכ"מ.

פרשת וישלח

ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה (לבו)

עיקר רכושו של יעקב היה צאן, כפי שלמדנו בפרשה הקודמת (ל, מג) "ויפרוץ האיש מאוד מאד ויהי לו צאן רבות", וממכירת צאנו קנה גם "שפחות ועבדים וגמלים וחמורים" (ראה פרש"י שם). אם כן, מדוע לא נכתב "צאן" לפני "שור וחמור"?

מבאר כ"ק אדמו"ר:

צאן - רומז להתבטלות, שפלות והכנעה. שור - לתוקף, גדלות וחוזק. באומרו "ויהי לי שור וחמור וגו'" התכוון יעקב להודיע לעשיו את הזכויות והכוחות הנעלים שיש לו, מתוך תקווה שמידע זה ירתיע את עשיו מלבצע את מזימתו הרעה. לכן הודיעו יעקב בתחילה: "ויהי לי שור" - המורה על תקיפות וחוזק, ולאחר מכן הוסיף גם צאן - לרמז שיש לו גם התבטלות לה', וממילא תוקפו אינו תוקף פרטי, אלא תוקף דקדושה. אולם, הקדמת "שור" ל"צאן" היא רק כלפי עשיו, כדי להרתיעו, אך יעקב כשהוא לעצמו - עיקר עניינו הוא "צאן רבות", התבטלות להקב"ה.

(לקוטי שיחות כרך טו, עמ' 255 ועמ' 257)

קטונתי מכל החסדים (לביא)

שמה משהבטחתי נתלכתי בחטא ויגרום לי להימסר ביד עשיו (רש"י)

כיצד יעקב אבינו, בחיר האבות, חשש שמה נתלכך בחטא חס ושלום? אלא בכל פעם שאדם מתעלה ברוחניות, נחשבת דרגתו הקודמת לחטא (במובן של חיסרון, כמו שכתוב, "והייתי אני ובני שלמה חטאים").

'חטא' זה הוא לא רק מפני שכעת נדרשת ממנו עבודה שלמה יותר, ואם יקיים את המצוות באותה התלהבות וכוונה כפי שקיימן קודם לכן - לא יהיו אלה מצוות שלמות. אלא עוד זאת, אף המצוות שכבר קיים עד כה - נגרעות עתה משלימותן ונעשות חסרות ('חטאים') לגבי דרגתו הנוכחית. וזהו שאמר יעקב: מכיוון שהקב"ה השפיע לי רוב חסדים, ירא אני שמא עתה, בדרגתי הנעלית יותר ("משהבטחתי") - מעשיי הקודמים הם בבחינת 'חטא', 'נתלכתי בחטא'.

(ליקוטי שיחות כרך ה עמ' 396)

* * *

יש לשאול, הרי כבר עברו רוב שנותיו של יעקב (שהרי באותה שעה היה בן ע"ז שנה) ו"כיוון שיצאו רוב שנותיו של אדם ולא חטא, שוב אינו חוטא", ומדוע אפוא חשש מהחטא? ויש לומר, שאין הפירוש שנדמה ליעקב שהיה חיסרון בעבודתו, אלא שלעבודתו לא הייתה שום תפיסת מקום בעיניו. להיותו בטל בעצם, הגיע לדרגה שבה אין למציאות הנבראים ועבודתם שום תפיסת מקום בעיניהם.

(ליקוטי שיחות, כרך טו, עמ' 276)

ימות המשיח תלויים בעבודתינו במשך ימי הגלות - הרי זה נוגע גם לכל אחד ואחד בעבודתו: בעבודת האדם יש עבודה באופן של "זכו", שכללותה הוא לימוד התורה ועבודת התפילה, שאז אין לו עסק עם העולם; ולאחר זה באה העבודה של התעסקות בענייני העולם, שכללותה היא מעשה המצוות שהתלבשו בדברים גשמיים, ועל אחת כמה וכמה ה"כלל גדול" בעבודה: "בכל דרכיך דעהו"³⁷, באכילתו ובשתייתו ובכל ענייני הגשמיים, ועד גם בכל ענייני החומריים.

והדרישה היא, שגם אלו שנמצאים כל ימיהם בד' אמות של הלכה וד' אמות של תפילה, ואפילו בשעת העבודה בלימוד התורה והתפילה - יהיה אצלם הרצוא, הצימאון וכלות הנפש כמו אצל מי שבא מהשבייה ועומק תחת, כמו שכתוב³⁸ "כן בקודש חזיתך", כמו הצימאון שהיה "בארץ ציה ועייף"³⁹ (כפי שמבאר רבינו הזקן בתניא⁴⁰ המשל מגודל הצימאון של מי שנמצא בארץ ציה ועייף) - שזוהי מעלת ה"תיובתא" בעבודת "צדיקייא" באופן של "זכו".

ועלידי זה שפועלים עתה את עניין "רוכב על חמור", אזי במהרה בימינו יתגלה הדבר בגלוי על-ידי משיח צדקנו, שלא זו בלבד שהעניינים החומריים - "חמור" - לא יבלבלו ולא יעלימו ויסתירו, ולא זו בלבד שיהיו הכשר ומסייע בלבד, אלא יגלו את אמיתת עניינם - להעלות ולהביא את האדם למחוז חפצו, עד שבחינת ה"יחידה" תתקשר עם "יחידו של עולם", והיו לאחדים, וענין זה יהיה במהרה בימינו, כאשר יקויים היעוד⁴¹ ש"יהיה הוי' אחד ושמו אחד".

(מהתועודות "ט כסלו ה'תשח").

תורת מנחם כרך כא עמ' 209-216

הפסוקים ("ארו עם ענני שמיא", ו"עני ורוכב על חמור") הוא - שבימות המשיח יהיו שני עניינים: א) הפעולה בנפש האלקית, "לאשתאבא בגופא דמלכא"³² בתכלית, שזהו עניין "ארו עם ענני שמיא", ב) הפעולה בגוף - שמצד עצמו הוא כמעמד ומצב ד"לא זכו" - שיתעלה למעלה יותר אפילו מבחינת יחידה שבנפש, שזהו עניין "רוכב על חמור".

וב' פסוקים אלו קשורים גם עם ב' אופני העבודה - עבודת הצדיקים ועבודת בעלייתשובה:

עבודת הצדיקים - כלשון רש"י³³ "חסיד מעיקרו", שלא חטא מימיו, והוא מלכתחילה מזוכך ("זכו") - שהנהגתם היא באופן של "ארו עם ענני שמיא", שהולכים ומתעלים בעילוי אחר עילוי, אבל עדיין אין זה תכלית העלייה;

ועבודת בעלייתשובה - שמצד עצמם הם כמעמד ומצב של "לא זכו", אלא שעלידי עבודת התורה ומצוות נעשים הם למעלה מצדיקים גמורים, כיון שאצלם ישנו עניין ה"רוכב על חמור".

וזהו גם כללות החילוק שבין יעקב לעשו:

יעקב, שהיה "איש תם יושב אהלים"³⁴, הוא "צדיק מעיקרו", ועבודתו היתה באופן של "ארו עם ענני שמיא".

וכאשר שלח מלאכים לעשו, הוצרך לומר לו היכן אוהו הוא בעבודה מצד עשו, שמצד עצמו הוא כמעמד ומצב של "לא זכו". ולכן שלח להודיעו "ויהי לי גו' חמור", שמצד עצמו מוכן הוא גם לעניין "רוכב על חמור", שה"חמור" יפעל עילוי אפילו ביחידה שבנפש.

וזהו גם עיקר העילוי דימות המשיח - "לאשתאבא צדיקייא בתיובתא"³⁵, שאפילו אצל צדיקים יתוסף גם העילוי של בעלייתשובה.

ט. ועל-פי המבואר בתניא³⁶ שכל הגילויים של

(37) משלי ג, ו. וראה ברכות סג, א. כתר שם טוב ספ"ב (לו, סע"ד).

(38) תהלים סג, ג. וראה כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות ס"ד. וש"נ.

(39) שם, ב.

(40) פ"ז.

(41) זכר"י ד', ט. וראה פסחים נ, א. וש"נ.

(32) זח"א ריו, ב.

(33) סוכה נג, רע"א.

(34) תולדות כה, כז.

(35) ראה זח"ג קנג, ב. לקו"ת דרושי שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. ובכ"מ.

(36) רפ"ז.

ש'הילדים הרכים' יהיו מוכנים לגאולה

למה נשיא הדור נשאר בגלות

..כאשר עשו אמר ליעקב "נסעה ונלכה ואלכה לנגדך" - השיב לו יעקב ש'הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום גו' ומתו כל הצאן", ולכן, "אני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה וגו' עד אשר אבוא אל אדוני שעירה", "בימי המשיח, שנאמר ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו".

כלומר: מצד שלימות עבודתו של יעקב כשלעצמו - היה יכול כבר אז להיות המעמד ומצב של ביאת המשיח ("ועלו מושיעים גו' לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה"); אלא, שה'ילדים" - טוען יעקב - אינם מוכנים עדיין לקבל את אורו של משיח, שכן, להיותם "רכים", ולהיותם בבחינת "צאן ובקר", היינו, שנשמותיהם מבחינת "זרע בהמה" שאין להם דעת (הכרה והרגשה) באלקות, הרי, אם ימהרו אותם ("ודפקום"), אזי "ומתו כל הצאן" - שתהיה אצלם כלות הנפש לאלקות (כיון שאינם יכולים לקבל ב"כלים"), או שתהיה אצלם מיתה כפשוטה מצד שבירת הכלים (כיון שאינם מוכנים עדיין לקבל את אור המשיח).

ובגלל זה נשאר הצדיק בגלות למשך כמה שנים - כדי שיוכל לקחת עמו את צאן מרעיתו ולהביאם לימות המשיח.

ועל דרך זה בנוגע לכל מנהיג ונשיא ישראל בדורו:

נשיא ישראל, מבלי הבט על מעמדו ומצבו מצד עצמו, מניח הוא... את הכול על הצד, ומביט על צאן מרעיתו, וכאשר צאן מרעיתו נשאר בגלות, נשאר גם הוא ("בלייבט עד ליגן")... בגלות, כדי... שיוכל להמשיך ולשמש... "צינור" ו"ממוצע המחבר" שעל-ידו יוכל יהודי... לקשר את עצם הנשמה... עם עצמות ומחות א"ס ב"ה.

וזוהו גם הביאור על זה שמנוחתם כבוד של נשיאי חב"ד במקומות שונים בחוץ לארץ - נוסף לכך שממתינים להיכנס לארץ בגאולה העתידה יחד עם צאן מרעיתם ("דער גוף זאל מיטגיין מיט אָט דעם גוף") - כדי לעזור ולסייע בכל המצטרך לצאן מרעיתם.

(משיחת י"ד שבט ה'תשי"ד. תורת מנחם כרך יא עמ' 28-30)

נשלמה כל העבודה

לאחרי "מעשינו ועבודתנו" של כל בני-ישראל במשך כל הדורות, כולל ובמיוחד לאחר גילוי תורת החסידות בי"ט כסלו, שאז התחיל עיקר עניין "פיצו מעינותיך חוצה", ומוסיף והולך על-ידי רבותינו נשיאינו מדור לדור, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שעל-ידו הופצו המעיינות חוצה בכל קצוי תבל - כבר נגמרו ונשלמו כל העניינים גם מצד (וב) העולם, כפי שהודיע והכריז שכבר נשלמו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים", והכול מוכן לביאת המשיח.

ומזה מובן שהמשך העבודה שלאחרי זה (כל זמן שמשח צדקנו מתעכב מאיזו סיבה) בלתי ידועה ומוכנת (כלל) אינו "עבודת הבירורים" (שהרי כבר נסתיימה ונשלמה עבודת הבירורים), אלא, עבודה מיוחדת להביא ההתגלות בפועל בעולם.

(מהתוועדות שבת קודש פרשת וישלח ה'תשנ"ב - מוגה. התוועדות תשנ"ב, כרך א, עמ' 365)

פיזור צדקה בערב סוכות

הנה עוד מכתב מיוחד:

"בס"ד. יום ד' לס' אתה עתה ברוך ה' כ"ו חשוון תשל"ד

"הודו" כ"ק אדמו"ר נשיא הדור ואספקלריא המאירה שליט"א.

"שבח והודי" להשי"ת כי שבתי מביה"ח הביתה לחיים טובים ולשלום. עדיין אפילו רפוי כוח, אבל הרופאים המומחים שבועי רצון מאופן וסדר הרפואה, כי לא רק שהמרה היתה לקוי' ר"ל, אלא שגם הכבד היתה צרובה (inflamed), ולפי דעתם של הרופאים היתה הרפואה צריכה להיות ארוכה וממושכה, ונתפלאו ממהירות הרפואה ואמרו כי רק התפילות עזרו לכך. ברוך השי"ת בעד חסדיו הגלויים, כה לחי, להשלמת רפואת ובראות גופי. ור"ב (=ורצוף בזה) המחאתי לחודש כסלו לקופת השנה כנהוג.

"בדרך קריאתי בשיחות אד"ש (בימי חליי) מצאתי בשיחת י"ג תשרי העעל"ט [=העברה עלינו לטובה] שהביא לשון אדמו"ר האמצעי נבג"מ בסידור לערב סוכות: צריך לפזר מעות לעניים בערב סוכות. ומקורו מפרי עץ-חיים, דר' ימים הם מלעילא לתתא, אם כן ערב סוכות הוא מלכות וצריכין לאקמא שכינתא מעפרא. וכאשר ידעתי כי מרן אד"ש חפץ לשמוע כל הגה של סיפור ועובדא

מצדיקים, הנני רושם כאן עובדה ידועה ונאמנה מכ"ק אדמו"ר הצדיק רבי אורי הכהן בהחסיד המקובל ר' אפרים צבי הכהן, תלמידו ושאר-בשרו של אא"ק הצדיק רבי אורי השרף מסטרעליסק זכותם יגן עלינו:

"בכל ערב חג הסוכות היה אבי מורי זקני מתפלל בהשכמה (בסאמבור היה קורין "בהשכמה" קודם שעה 10 לפני הצהריים). אחר-כך מיהר לטבול עוד הפעם במקווה להכנת הנחת הסכך על הסוכה. כשבא מהמקווה לבש את ה'גרינעם' חאלטא [=סירטוק ירוק], שהיה בו שני כיסים עמוקים, אחד מימין ואחד משמאל. ובהם הגיח את כל ה'פדיונות' שאסף מהפראווען (=יחידות' בלשוננו), שעלו לכמה אלפים רובל-כסף, וכה עלה על הסולם של הסוכה והמקורבים הושיטו לו חבילות סכך. כל החצר סביב הייתה מלאה עניים ואביונים, והוא הקדוש פיזר שטרות רובל-כסף לכל צד, וכל חבילה וחבילה. לפעמים אפס הכסף, ולווה מהמקורבים כל המעות שהיה אצלם שם, וכה גמר הנחת הסכך. ידיעה זו הוא ידיעה ברורה וגם של ראייה בעינינו.

"אפרים אליעזר הכהן בן אלתר שינדל להשלמת רפואת גופו ונפשו "ו[ו]גתו] גיטצא פעס" בת חי' לבריאיות-הגוף ולמאירת עינים".

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

אורח בהתוועדות י"ט כסלו

על מי שהערותיו על ה'הדרנים' בהתוועדויות י"ט כסלו היו חשובות בעיני הרבי • גאונות ובקיאות נפלאה לצד התבטלות מעוררת השתאות, מצד אב בית-דין במדינת פילדלפיה • על רובלי-כסף שהופצו לכל עבר מראש הסולם, ועל 'התוועדות קצרה' שלפני ההתוועדות הגדולה • צרור פנינים בפרסום ראשון מהתכתבות ודברי-תורה של הרב יאלעס עם הרבי

עט לכתוב...

בסיפור הלכתי) צריך להיות בזה לימוד בהלכה זו - דא"ל אורח"י לא היה מובא. וזהו יסוד ההדרן. בי"ד כסלו תשל"ה (אגרות-קודש כרך ל עמ' מח-מט) כתב הרבי איגרת מפורטת המתייחסת להערותיו של הרב יאלעס, למדובר בסיום מסכת סוכה שערך הרבי בו' תשרי תשל"ה, וכך מתחיל הקטע:

להערות הארות בהמדובר בסיום מסכת סוכה - המשך הסיום היה בהתוועדות שלאחרי זה ומשם מבואר גם להערות. ונקודות אחדות:...

הדברים (שבהם הרבי הוסיף נופך והבהרות) הוכנו לדפוס על-ידי ועד הנחות בלה"ק ונדפסו בשנת תשס"ח כ"הדרן על מסכת סוכה" (23 עמוד).

וראה גם מענה מט' תמוז תשל"ה - אגרות-קודש שם עמ' רנו.

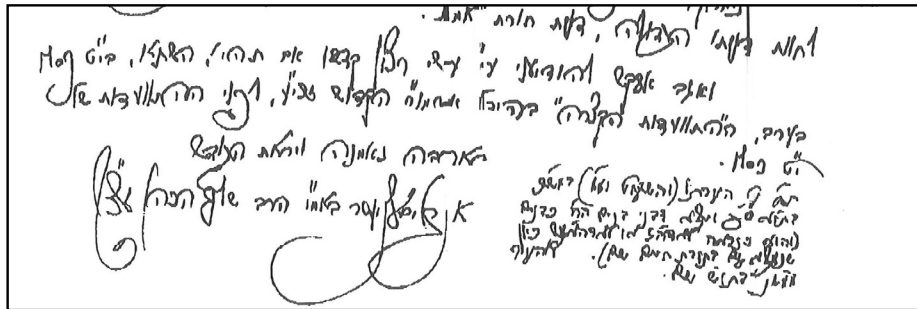
וכה הרב יאלעס בתקופת נשיאות הרבי הרי"צ, והיה בין המזומנים לפני ההתוועדות הגדולה של י"ט כסלו להתוועדות קטנה וקצרה בדירת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ בהשתתפות זקני החסידים. בהתוועדות אמרו 'לחיים' וניגנו ניגונים.

וכך בעוד הזדמנות: כל פרט בלשון הלכה שבש"ס (ובמילא - גם

"חוות-דעת תורת אמת"

אור ליום א' פ' וישלח תשכ"ה הוא כותב מכתב לרבי בעניין בני בנינים: ("הוד כבוד קדושת נשיא דורנו, אדמו"ר התשיעי [=מהבעש"ט] שליט"א") "ולא נעלם ממני הגהת הגר"א ביורה-דעה סימן ר"מ סעיף כ"ד כשיטת הירושלמי וראיתו מבראשית-זרבה פרשה צ"ד, ואנן נאמר דהוראת אדמו"ר-הזקן והצמח-צדק כשיטת הבבלי וביבמות ס"ב, דהוא בתראה, וראיתם מפרקי-דרבי-אליעזר והגדול פרק ל"ו... לכן אבקש ממרן כבוד-הדרת-גאונו שיחי' לחוות דעתו הגדולה, דעת תורת אמת".

הרבי לפילדלפיה: שנה אחת אני מקבל בעיצומם של ימי החנוכה גלויה בדואר, בכתב ידו היפה והמיוחד של הרב יאלעס, ובו הוא מאחל לי מזל טוב וברכות לרגל יום הולדתו. התפלאתי מאוד. הכרת את הרב יאלעס שנים רבות, אך זו לי הפעם הראשונה שהוא מברכני ליום הולדתו. הרמתי טלפון לביתו של הרב יאלעס ושאלתי אם אפשר לשוחח עמו. נענית בחיוב ושאלתי מה שנתנתה שנה זו מכל קודמותיה. הרב יאלעס סיפר לי: במהלך התוועדות י"ט כסלו השתא שאל אותי הרבי במפתיע: "עם מי באתם הפעם להתוועדות?" כי לפעמים הייתי מגיע עם הרב אברהם שם-טוב. לפעמים עם בעל-

מענה הרבי בכתב יד קודשו על מכתבו של הרב יאלעס

הרבי ציין על-כך:

תשואת-חן על הערתו (והשקלא וטריא ומראי-מקומות) במה שכתוב בתורה אור סוף פרשת ויצא דבני בניך הרי"הם כבנים (והוא כנראה לאדמו"ר הזקן או לאדמו"ר האמצעי כיון שנמצא גם בתורת חיים שם). ולהעיר כמה שנאמר בתורה שלמה שם. הרב יאלעס ביקש מהרבי: "ואגב אבקש להודיעני על-ידי עושי רצון קדשו אם תהיה השתא, בי"ט כסלו בערב, ה'התוועדות הקצרה' בהיכל אדמו"ר הקדוש זי"ע לפני ההתוועדות של י"ט כסלו".

מזל-טוב לשליח

סח הרה"ח ר' שניאור זלמן ליפסקר משלוחי

הבית חשוב אחר שלנו. "עם הרב ליפסקר", השבתי לרבי. "הרי יש לו היום יום הולדת", אמר הרבי. ולכן שיגרתי לך מכתב ברכה.

ויברכני - בגללך

במכתב משנת תשכ"ו מתייחס הרב יאלעס בין השאר לדברים ששמע מהרבי בשנת תש"ח: "יכרינא [=זכורני] בקיץ שנת תש"ח הייתי ביום כ' מנחם-אב בברוקלין... ונכנסתי ללשכת כ"ק עט"ר הרמ"ש שליט"א ומצאתיו לומד מסכת תענית, ואמר לי (איני זוכר אם היה "בשם אומרו") כי לימוד הגמרא מסכת תענית וסיומו ביום היארצייט מחשבין כתענית. אמצא חן בעיני אדוני הנשיא שיחי' להודיעני (אם אפשר) מקור מנהג זה".